

Petseri gümnaasium.

Foto J. MIKK.

ILUSAIM MAJA: valmimisel sai Petseri Gümnaasiumist linna üks tähelepanuväärsemaid ehitisi.

pand hinnast kaema ka' täämbä'

A- ja B-klassis. A-klassih opõ päämätselt eestläse', kinkõst pall'o' olli' tulnu' Võromaa küllist. Suurõbih, B-klassõh opõ' vinne latsõ'.

1920. aastagidõ edimätseh otsah seto' ummilõ latsilõ koolitarkuisi väiga taha-as näüdädä', taha-as anda', arvati, õt kohustuslikust algharidusõst näile avitas. Aigupiteh nakas noorõp rahvas tiidä' saama, kuis muial Eestih eletäs ja nimäki' nakasi' ihkamma koolioppuisti ja nii nakaski' hilläkeiste gümnaasiumi seto nuuri joudma.

Läts riigi kätte

Olõ-õs Petsere liinavaltusõl, olõ-õs ka' maavaltusõl nii pall'o' rahha, õt kuuli pitä' ja gümnaasium läts riigi kätte. Ao joosul jäi Vaksali 6 katõkõrralinõ puust koolimaja väikost. Eesti riik otsust, õt Petserehe om vaia ehtä' kõrralinõ koolimaja ja projektivõistlusõ võit E.Jakoby ja F. De Vries. A il-dappa kirja pant aolugu kõnõlõs, õt arhtitektis sai hoops Tõnis Mihkelson.

Ehitämisõ luba anti ettevõtjilõ Jaan Rosenbergilõ ja Aleksander Allasõlõ. Vahtsõ gümnaasiumi alostuskivi panti 2. juunil 1926. aastagal. Ja järgmätse aastaga edimätse septembril sai kuul alosta' umma tüüd vahtsõh maha. 18. no-

vembril peeti aamõtlük koolimaja avaminõ.

Vahtsõnõ koolimaja tetti val-lalõ väiga' piduligult. Aktus alas pääle lõõnaht poolõ katõ aigu ja inõmisi oll tulnu' kokko hüä pall'o'.

Jumalateenstüse pei' luteri usu perrä Rõugõ kogodusõ oppaja W.Wiks, õigõusu teenstüse Petsere piiskop Joann. Kõnõsit pääle lõõnaht poolõ ja haridus-ministiiriumi esindäjä riigikoolivaltsusõ päädirektor G.Allik, koolijuhataja J.Raja, oppaja' R.Hinno ja D.Suigussaar ja niisamatõ Petsere maavaltusõ esimisi, Petsere liinapää ja mit-mõ' külälitsõ'.

1920. aastagidõ edimätseh otsah seto' ummilõ latsilõ koolitarkuisi väiga taha-as näüdädä', taha-as anda'.

Aktusõl laul gümnaasiumi õpilaisi segäkuur ja peräst oll külälisilõ tsäilaud ja õdagu viil kontsert-ball.

Gümnaasiumihoonõh olõ-õs ainumas vahtsõnõ ehtüs Petsere liinah. Eesti Vabariigi aigu käve liinah kipõ ehtäminõ, õt maakunnakeskus saasi' säntsest muudsast (modernne) nii ku'

lääne puul. Petseri näkk vällä ummi puumaiuga' vinne alõvi muudu. Ehtedi luteri kerk, kait-sõliidu maja, pangahoonõh ja tuuga' taheti näüdädä', õt Petsere om Eesti liin. Niisamata ka' gümnaasiumihoonõh, mia' oll nii uhkõ ja illos, õt tä paistu väl-lä tõisi maiu siäst ja tä nakas ka' täämbätseh liinah silmä.

Vinne internaat

Ku' 1934. aastagal oll koolireform, sis Petsere kuul jaeti katõst: keskkoolist ja gümnaasiumist. Õt saia' gümnaasiumi, sis õpilanõ pidi inne k'auama keskkoolh. Inäp opata-as vinne keeleh, 1937. aastagal tetti eräkoolina vinnekiilne gümnaasium. 1940. aastagal tetti vahtsõst Petsere gümnaasiumi vinne õppõkelegaõ haro.

Tõõsõ maailmasõa aol oll õppõtüü sunnit kolima kloostri huunihe ja tuuperäst, õt gümnaasiumihoonõh säeti ümbre sõavächaigõmajast.

Ruumiveitüse peräst olli' tunni' lühebä' ja mitmõh vahetusõh. Pääle sõta tetti haridussüsteemih jal' muudatuisi. Gümnaasium panti suutumast kinni (õgal puul panti gümna-

II ALGKOOL: Petseri Gümnaasiumi eellane.

siumi' kinni), 1948. aastagal panti kinni ka' Petsere II Keskkool. Seto keeleh kõnõlõminõ oll koolh keelet ja tuust üle astmisõ iist võidi kutsu' õppõnõukogo ette.

Suurdõ gümnaasiumihoonõhe panti sisse vinne õppõkelega' Petsere Internaatkuul,

majalõ ehtedi viil mano, mia' sinnä' kül' arhitektuurilisõlt kõlba-as.

Petsere gümnaasiumih om direktorina vai oppajana tüütä-nü' mitmõ' inõmisõ', kinkõ elostvõisi' kirota'. Direktori'õlli' Jüri Truusmann, August Usai, Aleksander Rikken ja Aleksan-

der Raudsepp, koolioppaja' August Meissaar, Aleksander Hesse ja Johannes Ünap. 20. sajandi edimätse poolõ inõmis-tõnõ tull näil läbi ellä' mitmit muutuisi ja katsumuisi, a näide tüü kand vilja, midä viil täämbätseel päävälgil' võit tunda'. ■